

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska (przewodniczący)

SSN Halina Kiryło (sprawozdawca)

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z powództwa G. C.
przeciwko Wojewódzkiemu Szpitalowi [...] o przywrócenie do pracy i zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 października 2015 r.,
zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w B.
z dnia 13 stycznia 2015 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w B. postanowieniem z dnia 13 stycznia 2015 r. odrzucił skargę kasacyjną powódki od wyroku tego Sądu z dnia 30 września 2014 r.

W uzasadnieniu postanowienia podano, że wyrokiem z dnia 30 września 2014 r. Sąd Okręgowy w B. oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Rejonowego w Ś. z dnia 16 września 2013 r., wydanego w sprawie z powództwa G. C. przeciwko Wojewódzkiemu Szpitalowi [...] o przywrócenie do pracy. Wyrok Sądu drugiej instancji wraz z uzasadnieniem doręczono pełnomocnikowi powódki w dniu 27 października 2014 r. Stosownie do art. 112 k.c., zgodnie z którym termin oznaczony w miesiącach kończy się z upływem dnia, który datą odpowiada początkowemu dniowi terminu, uznać należy, że dwumiesięczny termin na złożenie

skargi kasacyjnej upłynął z dniem 27 grudnia 2014 r. (sobota). Tymczasem pełnomocnik powódki złożyła skargę kasacyjną osobiście w Sądzie Okręgowym w B. dopiero w dniu 29 grudnia 2014 r. Skargę kasacyjną należy więc uznać za wniesioną po upływie terminu i z tego powodu podlega ona odrzuceniu.

Na powyższe postanowienie powódka złożyła zażalenie, zarzucając mu: 1/ naruszenie art. 112 k.c., przez uznanie, że dwumiesięczny termin do złożenia skargi kasacyjnej upłynął w dniu 27 grudnia 2014 r., tj. w sobotę; 2/ błędną wykładnię przepisu art. 115 k.c. w związku z art. 165 k.p.c., przez jego błędne zastosowanie polegające na uznaniu, że termin do wniesienia skargi kasacyjnej przypadający na sobotę nie został zachowany, pomimo że skarga kasacyjna została złożona w dniu roboczym następnym po dniu wolnym od pracy; 3/naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c., przez jego zastosowanie i uznanie, że wniesienie skargi kasacyjnej w dniu 29 grudnia 2014 r. nastąpiło z przekroczeniem terminu określonego w przepisie art. 398⁵ § 1 k.p.c., podczas gdy termin do wniesienia skargi kasacyjnej został przez pełnomocnika powódki zachowany. Żaląca się wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i nadanie sprawie dalszego biegu, a także o zasądzenie na rzecz powódki kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa radcy prawnego wedle norm przepisanych.

W uzasadnieniu podkreślono, że zgodnie z brzmieniem art. 115 k.c., jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy, termin upływa dnia następnego. Żaląca się powołała orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego (uchwały siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 25 czerwca 2001 r., FPS 7/00, ONSA 2001 nr 4, poz. 149 i z dnia 15 czerwca 2011 r., I OPS 1/11, ONSAiWSA 2011 nr 5, poz. 95), a także pogląd Rzecznika Praw Obywatelskich, w ocenie którego przyjmowanie na gruncie procedury cywilnej, że sobota jest dniem powszednim, a w rezultacie, iż nie ma do niej zastosowania art. 115 k.c., może godzić w konstytucyjną zasadę wyrażoną w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP. Żaląca się podkreślił nadto, że w dniu 25 grudnia 2014 r. weszła w życie ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz.U. z 2014 r., poz. 827), implementująca do polskiego porządku prawnego Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października

2011 roku w sprawie praw konsumentów. Powołana Dyrektywa wskazuje, w motywie 41 Preambuły, że w celu zapewnienia pewności prawa, do obliczenia terminów powinno mieć zastosowanie rozporządzenie Rady (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r. określające zasady mające zastosowanie do okresów, dat i terminów. Powołane rozporządzenie nr 1182/71 określa sposób obliczenia terminów dla aktów wydawanych przez Komisję i Radę Europejską. Rozporządzenie to stosuje się bezpośrednio w porządku prawnym państwa członkowskiego bez konieczności implementacji w postaci osobnej ustawy. W myśl art 3 ust 4 tego rozporządzenia, jeżeli ostatni dzień okresu wyrażonego inaczej niż w godzinach jest dniem ustawowo wolnym od pracy, niedzielą lub sobotą, okres wygasa wraz z upływem ostatniej godziny następnego dnia roboczego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Analizę prawidłowości zaskarżonego postanowienia rozpocząć wypada od przypomnienia, że w myśl art. 165 § 1 k.p.c., terminy (a zatem także dwumiesięczny termin do wniesienia skargi kasacyjnej, o jakim mowa w art. 398⁵ § 1 k.p.c.) oblicza się według przepisów prawa cywilnego. Zgodnie zaś z art. 112 k.c., termin oznaczony w tygodniach, miesiącach lub latach kończy się z upływem dnia, który nazwą odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdy takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było – w ostatnim dniu tego miesiąca. Z kolei stosownie do art. 115 k.c., jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień ustawowo wolny od pracy, termin upływa dnia następnego.

W kwestii uznania soboty za dzień wolny od pracy w rozumieniu tego ostatniego przepisu wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 25 kwietnia 2003 r., III CZP 8/03, wpisanej do księgi zasad prawnych (OSNC 2004 nr 1, poz. 1). Stwierdzono w niej, że sobota nie jest dniem uznanym ustawowo za wolny od pracy w rozumieniu art.115 k.c. w związku z art. 165 § 1 k.p.c. Do sformułowania powyższej konkluzji skłoniła Sąd Najwyższy szeroko umotywowana wykładnia systemowa przepisu art. 115 k.c., nawiązująca do aktów prawnych rangi ustawy lub równorzędnych z ustawą, regulujących

kwestię dni wolnych od pracy: 1/ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz.U. Nr 4, poz. 28 ze zm.); 2/ Konkordatu między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską, podpisanego w Warszawie dnia 28 lipca 1993 r. (Dz.U. z 1998 r. Nr 51, poz. 318) oraz ustaw dotyczących wolności sumienia i wyznania oraz stosunku Państwa do poszczególnych kościołów; 3/ aktów prawnych z zakresu prawa administracyjnego, jak ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. Nr 153, poz. 1271) i ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz.U. Nr 137, poz. 926 ze zm.); 4/ aktów prawnych z zakresu prawa pracy, głównie Kodeksu pracy, ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1593 ze zm.), ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (jednolity tekst: Dz.U. Nr 86, poz. 953 ze zm.), ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej (Dz.U. Nr 49, poz. 483 ze zm.), z których żaden nie ustanawia soboty dniem wolnym od pracy. Zdaniem Sądu Najwyższego, wykładnia językowa, a ze względu na odsyłający charakter przepisu art. 115 k.c. - częściowo także systemowa prowadzi do jednoznacznych wniosków. W myśl reguły *clara non sunt interpretanda* przepis jasny nie wymaga wykładni, co oznacza, że w przypadku, gdy zastosowanie reguł wykładni językowej doprowadziło do wyjaśnienia wątpliwości interpretacyjnych, nie ma potrzeby stosowania dyrektyw wykładni pozajęzykowej - systemowej lub funkcjonalnej. Uzupełnienie przedstawionej wykładni językowej art. 115 k.c. w związku z art. 165 § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy uznał jednak za wskazane, skoro wolno odstąpić od sensu językowego wykładni, mimo że przepis jest jasny i oczywisty, gdy prowadzi to do rażąco niesprawiedliwych lub irracjonalnych konsekwencji, gdy przemawiają za tym szczególnie ważne racje prawne, społeczne, ekonomiczne lub moralne, gdy językowe znaczenie przepisu pozostaje w oczywistym konflikcie lub sprzeczności ze znaczeniem innych norm systemu, zwłaszcza gdy te normy mają wyższą moc prawną, gdy znaczenie to prowadzi do rażąco niesprawiedliwych rozstrzygnięć lub pozostaje w oczywistej sprzeczności z powszechnie akceptowanymi normami moralnymi, albo gdy znaczenie to prowadzi do konsekwencji absurdalnych z punktu widzenia społecznego lub ekonomicznego. W uzasadnieniu uchwały przeprowadzono zatem wykładnię systemową analizowanych przepisów w dwóch

aspektach: zgodności (sprzeczności) wykładni językowej prowadzącej do wniosku, że soboty nie są dniami ustawowo wolnymi od pracy, z Konstytucją RP (art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2) i umowami międzynarodowymi, tj. art. 6 ust. 1 Konwencji z dnia 4 listopada 1950 r. o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284) oraz jej stosunku do przepisów o przywracaniu terminów by ostatecznie stwierdzić, że wykładnia językowa art. 115 k.c. w związku z art. 165 § 1 k.p.c., zgodnie z którą sobota nie jest dniem uznanym ustawowo za wolny od pracy, nie prowadzi do sprzeczności z wartościami czy normami uwzględnianymi w wykładni funkcjonalnej i systemowej.

Żalący się niesłusznie próbuje podważyć trafność stanowiska Sądu Najwyższego zaprezentowanego w powołanej uchwale odwołując się do aktów prawa unijnego. W tej materii warto zauważyć, że rozporządzenie Rady (EWG, EURATOM) NR 1182/72 z dnia 3 czerwca 1971 r. określające zasady mające zastosowanie do okresów, dat i terminów (Dz.U.UE L z dnia 8 czerwca 1971 r.) dotyczy – jak wynika z art. 1 tego rozporządzenia - obliczania terminów przewidzianych w aktach prawa unijnego, a nie prawa krajowego, chyba że prawo krajowe wdraża akt prawa unijnego wyłączający autonomię państwa członkowskiego w zakresie sposobu liczenia terminów. Odstąpienie takie w ustawie z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz.U. z 2014 r., poz. 827), implementującej do polskiego porządku prawnego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 21011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniającej dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającą dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U.UE L z dnia 22 listopada 2011 r.), dotyczy tylko kwestii unormowanych w tejże dyrektywie i nie ma zastosowania w rozstrzygnięciu o sposobie liczenia terminów do dokonania czynności procesowych, w tym terminu do wniesienia skargi kasacyjnej.

Nie podzielając zarzutów zażalenia, Sąd Najwyższy orzekł zgodnie z mocą art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

kc

